

Datum : 28 maart 2006
Dienst/sector : MEC/DMO
Registratienummer : 2006MEC00285i

Nummer PS : PS2006ZCW08
Commissie : 2006ZCW27
Portefeuillehouder : Kamp

Titel : Totaalplan leefbaarheid kleine kernen

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 5
Bijlage(n):	2

Inleiding

Op grond van het Coalitieakkoord "Werk in Uitvoering" is voor de collegeperiode 2004 –2007 een bedrag van 2 miljoen euro beschikbaar voor het project "leefbaarheid kleine kernen", onderdeel van het programma van de Sociale Agenda. Op 16 december 2004 stemden provinciale staten in met het kader voor de uitvoering van het plan "leefbaarheid kleine kernen". Als eerste onderdeel van dit plan is met een pilot project in de Lopikerwaard ervaring opgedaan met dit beleidsterrein en met een manier van werken waarin de provincie als ontwikkelingspartner van de gemeente optreedt. Medio 2005 is aan provinciale staten een evaluatie voorgelegd en afgesproken dat 31/12 2005 als dead line zou fungeren voor het indienen van projecten die we in 2006 en 2007 kunnen uitvoeren. In de 2^e helft 2005 is intensief gesproken met gemeenten en met lokale vertegenwoordigers om te bezien welke projectkansen er liggen. Thans ligt het resultaat van deze afgelopen periode voor u. De conclusie is dat in 16 van de 19 gemeenten met kleine kernen (85 %) goede tot zeer goede kansen liggen om leefbaarheidsprojecten succesvol uit te voeren. Voor al de betreffende deelprojecten is een beschrijving en een (meest globale) begroting opgesteld. Naast de begrote projecten zijn er ook enkele projecten te laat ingediend en/of nog te globaal van karakter. Deze projecten zijn op een reservelijst geplaatst en kunnen uitgevoerd worden wanneer er op een later tijdstip middelen beschikbaar komen omdat andere projecten niet doorgaan dan wel goedkoper blijken te zijn dan begroot. Aan u wordt gevraagd in te stemmen met het statenvoorstel terzake.

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Utrecht van 15 mei 2006;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 28 maart 2006, dienst/sector MEC/DMO, nummer 2006MEC00285i;

Gelezen; totaalplan leefbaarheid kleine kernen

Besluiten:

- ARTIKEL 1

- Het totaalplan leefbaarheid kleine kernen vast te stellen zoals weergegeven in de bijlage bij dit besluit.

- Gedeputeerde staten te machtigen het totaalplan uit te voeren.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

Nvt.

Beoogd effect

Het gaat in dit project om meetbare bijdragen aan de leefbaarheid in kleine kernen op grond van projecten waarin provincie en gemeenten als ontwikkelingspartner optreden.

Argumenten

Bij verschillende gelegenheden, onder meer in het Sociaal Rapport, dat als onderdeel van de Sociale Agenda, in 2004 is opgesteld, wordt geconstateerd dat de leefbaarheid in kleine kernen vermindert door ontwikkelingen als een teruglopend voorzieningenniveau, vergrijzing en ontgroening, achteruitgang in het openbaar vervoer en instroom van nieuwe bewoners zonder lokale binding. Door als ontwikkelingspartner van de gemeenten in en met vertegenwoordigers van kleine kernen projecten op te pakken die de negatieve kanten van genoemde ontwikkelingen bestrijden kan een significante bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid worden gegeven conform de expliciete wens van de staten. Het goede nieuws is verder dat kleine kernen vaak een grotere mate van sociale cohesie kennen dan de gemiddelde Vinex lokatie waardoor een vruchtbare bodem bestaat om gezamenlijk problemen te verkennen en draagvlak voor oplossingen te creëren. Wellicht dat de ervaringen in dit project te geleger tijd ook kunnen worden ingezet voor een effectieve bijdrage van de provincie van problemen in wijken van grotere gemeenten.

Kanttekeningen

- In alle gevallen zal het gaan om incidentele bijdragen. Daar waar veel projectonderdelen ook exploitatiegevolgen hebben moet expliciet aandacht geschonken worden aan structurele financiering door derden.
- de provinciale bijdrage uit het budget kleine kernen zal niet meer dan 50 % van het investeringsbedrag zijn. Ook van gemeenten wordt mede-investering verwacht. In deze tijden van bezuiniging is dat soms een lastige opgave die bedreigend kan zijn voor realisatie.
- de wijze van werken, als ontwikkelingspartner van gemeenten, in lokale bottom-up processen, kost veel tijd. Ook met een gegeven periode van vier jaar voor het hele project is het overschrijden van de gegeven tijd een reële bedreiging. Zeker als het gaat om complexe projecten waarin het naast voorzieningen ook gaat om nieuwe uitleg (woningen); daar dienen stedenbouwkundige visies en bestemmingsplannen te worden opgesteld voordat feitelijke realisatie kan plaatsvinden. Met dergelijke processen zijn al gauw meerdere jaren gemoeid. Rekening moet dan ook gehouden worden met een lange reservering en soms onzekerheid over feitelijke realisering.

Financiën

Op grond van het Coalitieakkoord "Werk in Uitvoering" is voor de collegeperiode 2004 –2007 een bedrag van 2 miljoen euro, 4 maal 500.000 euro, beschikbaar voor het project "leefbaarheid kleine kernen", onderdeel van het programma van de Sociale Agenda. Het project geeft uitvoering aan een nadrukkelijke en breed gedragen wens van de staten.

Het project heeft, financieel gezien, een rustig begin. Dat heeft drie redenen:

In de eerste plaats het feit dat de staten in 2004 actief hebben geparticipeerd in de inhoudelijke vormgeving van dit project door het organiseren van enkele werkconferenties in het provinciehuis en het initiëren van een op 9 oktober j.l. gehouden conferentie op lokatie in Cabauw met vertegenwoordigers van gemeenten en kleine kernen. Het duurde daardoor geruime tijd voordat een provinciaal breed gedragen beleidsvisie kon worden vastgesteld. In de tweede plaats omdat besloten is met een beperkte pilot in de Lopikerwaard te starten om ervaring op te doen met dit beleidsterrein en met een nieuwe manier van werken, namelijk een ontwikkeltraject samen met gemeenten.

In de derde plaats omdat de op betrokkenheid en draagvlak gerichte aanpak leidt tot beperkte ("proces") kosten in het begin en aanzienlijke kosten (investering in stenen) in het vervolg.

De inventarisatie bij gemeenten (en kernen) elders in de provincie die tussen september en december 2005 plaatsvond heeft potentiële projecten opgeleverd in 16 van de 19 gemeenten met kleine kernen (85 %). Gemeten aan de kleine kernen gaat het om projecten in 23 van de 38 kleine kernen.

Bij de reservering per kleine kern zijn de bedragen, die in de pilot Lopikerwaard zijn gehanteerd, als referentie gebruikt. Door de hoge deelname van gemeenten en kernen aan dit project vallen de maximum bedragen evenwel iets lager uit. In de Lopikerwaard werd uitgegaan van maximaal € 140.000 per kern, waarvan maximaal € 125.000 voor bouwgerelateerde investeringskosten. In het totaalplan is dit met € 10.000 euro gedaald tot **maximaal € 130.000, waarvan maximaal € 115.000 voor investeringskosten**. Er resteert in principe maximaal € 15.000 voor proceskosten (leefbaarheidsonderzoek/haalbaarheidsonderzoek). Van dat principe kan worden afgeweken indien het om bijzonder gecompliceerde processen gaat; de investeringsbijdrage wordt dan navenant lager. De bijdragen zijn ook gemaximeerd tot 50 % van de kosten van publieke functies. Van de gemeente wordt met name een (bij voorkeur) evenredige bijdrage in de proceskosten verwacht.

Met de huidige begroting voor het totale is het totaal beschikbare bedrag van 2 miljoen euro geheel bestemd. Er zijn recentelijk nog enkele globale projectvoorstellen gedaan die niet meer mee konden doen in de voorliggende middelenverdeling. Deze zijn op een reservelijst geplaatst en komen in aanmerking eventueel te worden uitgevoerd indien de projecten te gelegener tijd inhoudelijk passend blijken te zijn en daarvoor middelen beschikbaar zijn. Voor het maken van een reservelijst bestaan, ook vanuit financiële optiek, goede redenen. Hoewel de meeste potentiële projecten bijzonder kansrijk zijn -geschat circa 80 % slagingskans- is er namelijk steeds ook een kans op voortijdige stranding (20 %); een aantal projecten is tamelijk kansrijk met geschat circa 50 % slagingskans en daar is de faalkans zelfs 50 %. Al met al is het, statistisch gezien, zeer waarschijnlijk dat sommige projecten niet tot (volledige) uitvoering zullen leiden. Het is goed om dan projecten achter de hand te hebben die in het ontstane gat kunnen passen waarmee een optimalisering van het beschikbare budget wordt bereikt.

Wat de gevolgen voor de provinciale middelen betreft: Van de middelen 2004 is € 5000 uitgegeven aan een conferentie en € 495.000 ondergebracht in een bestemmingsreserve.

Van de middelen 2005 is € 280.000 bestemd voor uitvoering van de pilot Lopikerwaard: projecten in Cabauw en Benschop. € 220.000 is door de staten beschikbaar gesteld om een begin te maken met uitvoering van projecten. In 2006 is vooralsnog € 5000 uitgegeven.

Totaal uitgegeven danwel bestemd is daarmee € 510.000 (2 x 5000 + 500.000).

Over 2.000.000 – 510.000 = 1.490.000 dient thans een besluit genomen te worden.

Juridisch

Het gaat in dit project om ontwikkelingstrajecten samen met gemeenten waarbij we op grond van overeenkomsten geld overmaken aan gemeenten om projecten uit te voeren. Geldstromen tussen overheden hoeven niet als subsidie te worden aangemerkt. AWB clausules zijn hier niet van toepassing.

Europa

Voor wat betreft aanbesteding in principe niet van toepassing, aangezien het om (vrijwel steeds) om werken beneden het grensbedrag (ruim 5 miljoen euro) gaat. Wordt wel in de gaten gehouden. Voor wat betreft het fenomeen staatssteun wel degelijk een punt wat steeds gemonitord wordt en waarover nader advies wordt ingewonnen indien nodig.

Realisatie

Gestreefd wordt naar realisatie van zoveel mogelijk projecten voor ultimo 2007. Daar waar we de plannen onderdeel uitmaken van nieuw op te stellen stedenbouwkundige visies en bestemmingsplannen moet rekening gehouden worden met latere realisatie. Begin 2007 zal een overzicht gemaakt worden van de stand van zaken van dat moment met een (eventueel) aangepaste begroting en tijdspad.

Communicatie

De communicatie rondom het project leefbaarheid kleine kernen wordt meegenomen in de communicatie rondom het programma van de sociale agenda. Daar waar de resultaten van delen van dit project daartoe aanleiding geven zal apart aandacht aan de communicatie gegeven worden.

Bijlagen

- notitie totaalplan project leefbaarheid kleine kernen met bijlagen (deelprojecten in projectformat)
- rapportages over pilot Lopikerwaard (Cabauw en Benschop)